

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Viestintä / Digitaalinen media

Larissa Saloranta

KOUVOLAN TYTTÖPARTIO RY:N TOIMINNAN TEHOSTAMINEN JA
YHTEISÖLLISYYDEN LISÄÄMINEN UUSIEN VERKKOSIVUJEN AVULLA

Opinnäytetyö 2013

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Viestintä

SALORANTA, LARISSA

Kouvolan Tyttöpartio ry:n toiminnan tehostaminen ja yhteisöllisyyden lisääminen uusien verkkosivujen avulla

Opinnäytetyö

39 sivua

Työn ohjaaja

Suvi Pylvänen

Toimeksiantaja

Kouvolan Tyttöpartio ry

Marraskuu 2013

Avainsanat

käytettävyys, käyttäjälähtöisyys, verkkosuunnittelu, informaatioarkkitehtuuri

Opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa verkkosivusto Kouvolan Tyttöpartio ry:lle. Kouvolan Tyttöpartio ry on vuonna 1917 perustettu Kouvolassa toimiva partiolippukunta. Yhdistys tarvitsi uuden verkkosivuston parantamaan sisäistä ja ulkoista viestintäänsä ja tehostamaan toimintaansa.

Työssä käsitellään sivuston suunnittelua ja toteutusta käyttäjälähtöisestä näkökulmasta. Sivusto toteutettiin WordPress-sisällönhallintajärjestelmään. Tavoitteena oli saada luotua sivusto jota yhdistyksen jäsenet osaavat itse päivittää.

Työssä tutkittiin mitkä asiat vaikuttavat käyttökokemukseen ja mitä osa-alueita käyttäjälähtöiseen suunnitteluun kuuluu. Tutkimuksessa on käsitelty informaatioarkkitehtuurin ja graafisen ulkoasun merkitystä sekä sopivan sisällönhallintajärjestelmän valitsemista. Lopussa esitellään valmis sivusto ja sen tekniset ominaisuudet.

Tutkimus osoittaa käyttäjälähtöisen suunnittelun merkityksen verkkosivuston toteutuksessa ja opastaa vaiheistamaan suunnittelutyön parempiin lopputuloksiin pääsemiseksi. Teknisestä toteutuksesta kertovassa osiossa esitellään eri tapoja WordPress-sivuston kehittämiseen

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Communication and Media

SALORANTA, LARISSA

New Website for Kouvolan Tyttöpartio ry to Improve the Activities and Increase the Collectivity of the Girl Scout Association

Bachelor's Thesis

39 pages

Supervisor

Suvi Pylvänen, senior lecturer

Commissioned by

Kouvolan Tyttöpartio ry girl scout association

November 2013

Keywords

usability, user-centered design, web design, information architecture

The purpose of this thesis was to plan and build a new website for Kouvolan Tyttöpartio ry girl scout association. Kouvolan Tyttöpartio ry is a local scout unit which was founded in 1917. The organization needed a new website to improve their information flow both inside and outside of the organization. The aim was to boost the activity of the organization by improving their communication.

The thesis focused on the design and construction a website from a user-centered perspective. The website was built in WordPress content management system. The goal was to produce a website the update of which was so easy that the members of the organization would be able to do it.

The thesis explored what affects user experience and what aspects are included in the user-centered design process. The paper examined the significance of graphic design and information architecture in user experience and the importance of choosing the right content management system. The final part of the thesis presented the website and its technical details. The thesis showed the importance of user-centered design and instructed to divide the design process into different phases to achieve better results. The final part introduced different ways of choosing the correct approach to the technical development of a WordPress website.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	5
2	KOUVOLAN TYTTÖPARTIO RY:N VERKKOSIVUJEN TAVOITTEET JA KÄYTTÄJÄRYHMÄ	6
3	SISÄLLÖNHALLINTAJÄRJESTELMÄT	7
	3.1 Sopivan sisällönhallintajärjestelmän valitseminen	7
	3.2 Sisällönhallintajärjestelmien vertailua	9
	3.3 WordPressin ominaisuudet	11
	3.4 Toimintojen luominen lisäosien avulla	12
	3.5 WordPress ja KTP:n www-sivusto	13
4	VERKKOVIESTINTÄ	14
	4.1 Käytettävyys ja käyttäjakeskeinen suunnittelu	16
	4.2 Informaatioarkkitehtuuri	17
5	VERKKOSIVUSTON SUUNNITTELU	19
	5.1 Yhdistyksen verkkoviestinnän lähtökohdat	19
	5.2 Verkkosivuprojektin jakaminen vaiheisiin	20
	5.3 Sisällön suunnittelu KTP:n sivustolle	25
	5.4 Estetiikka osana käyttökokemusta	26
6	SIVUSTON TOTEUTUS	28
	6.1 Valmiin teeman pohjaksi ottaminen	28
	6.2 Lisäosat	30
	6.3 Sivuston esittely	31
7	PÄÄTELMÄT	36
	LÄHTEET	

1 JOHDANTO

Työn tarkoituksena on parantaa Kouvolan Tyttöpartio ry:n verkkoviestintää ja lisätä yhteisöllisyyden tunnetta yhdistyksen sisällä. Tämä opinnäytetyö käsittelee verkkosivuston suunnittelua ja toteutusta. Työssä käytetään WordPress-sisällönhallintajärjestelmää. WordPress mahdollistaa helpon päivitettävyyden ja sivuston nopean rakentamisen. Opinnäytetyössä käsitellään verkkoviestinnän parantamista, käyttäjälähtöistä suunnittelua ja sivuston teknistä toteutusta.

Projekti alkoi toukokuussa 2012, ja sivusto julkaistiin heinäkuussa 2012. Projektin kii-reellinen aikataulu asetti omat vaatimuksensa. Työ toteutettiin tiiviissä yhteistyössä asiakkaan kanssa. Sivustoa testattiin koko kehityksen ajan ja käyttäjiä haastateltiin suunnitteluvaiheessa useita kertoja. Sisältö sivustolle on tuotettu yhteistyössä yhdis-tyksen kanssa.

Rakennetulla sivustolla on pyritty ottamaan huomioon sekä sisäiset että ulkoiset sidos-ryhmät. Sivuston tavoitteena on tarjota tietoa jäsenille sekä informoida ulkopuolisia yhdistyksen toiminnasta ja toimintaperiaatteista. Uusi sivusto mahdollistaa yhdistyk-selle nykyaikaisia toimintamalleja, kuten sähköisten ilmoittautumislomakkeiden käy-tön. Lisäksi nopean päivitettävyyden ansiosta sivuston kautta on helppo informoida jäseniä tulevista tapahtumista tai aikataulumuutoksista.

Haasteena projektissa oli luoda sivusto, joka olisi helppokäyttöinen, mutta samalla si-sältäisi paljon informaatiota. Toimivan informaatorakenteen suunnittelu oli iso osa projektia, myös päivitettävyyden kannalta. Alusta asti oli selvää, että yhdistyksen jä-senet päivittäisivät sivustoa itse.

Työssä keskityttiin tiukan aikataulun vuoksi enemmän sivuston ulkoasuun, päivitettä-vyyteen ja käyttäjävälisyyteen kuin teknisiin yksityiskohtiin. Suuri osa sivuston toiminnoista on toteutettu WordPressin lisäosia käyttäen. Sivusto on rakennettu val-mista teemaa pohjana käyttäen.

Työssäni pohdin yhdistyksen mahdollisuuksia käyttää uudenlaista verkkoviestintää ja tutkin, miten sivusto on vaikuttanut yhdistyksen toimintaan. Pohdin myös sitä, mitkä

ovat käyttäjätavallisen sivuston rakentamisen kannalta tärkeitä vaiheita ja mitä teknisiä ratkaisuja WordPress tarjoaa käyttäjätavallisen sivuston rakentamiseen.

2 KOUVOLAN TYTTÖPARTIO RY:N VERKKOSIVUJEN TAVOITTEET JA KÄYTTÄJÄRYHMÄ

Kouvolan Tyttöpartio ry on vanhin Kouvolassa toimiva partiolippukunta. Se on perustettu vuonna 1917. Vuonna 1918 lippukunnassa oli 100 jäsentä. Kouvolan Tyttöpartio ry:n toiminta perustuu Suomen Partiolaisten ohjeistoon. Lippukunta tarjoaa monimuotoista partiotoimintaa kaikenikäisille jäsenille. Olennaisena osana toimintaan kuuluvat ryhmien viikoittaiset kokoukset. Yhdistys järjestää myös retkiä ja leirejä sekä perinteisiä vuodesta toiseen toistuvia juhlia, kuten puurojuhlan joulun alla. Tarve sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittämiseen oli suuri.

Nykyinen lippukunnan johtaja Minna Mustapää otti minuun yhteyttä keväällä 2012 ja toivoi, että yhdistykselle saataisiin ajantasainen verkkosivusto. Hänen mielestään perinteinen ilmoitustaululla toteutettu viestintä alkoi olla ongelma. Hyvä verkkosivusto vähentäisi ryhmänjohtajien työtä, kun heidän ei enää tarvitsisi huolehtia siitä, ovatko kaikki saaneet tiedon tapahtumien muutoksista. Nuorempien partiolaisten kohdalla lisävaivaa tuottaa ilmoittautumislappujen unohteleminen, ja monesti ryhmänjohtaja joutuu soittamaan läpi kaikkien lasten vanhemmat informoidakseen muutoksista aikatauluissa. Paremman verkkoviestinnän avulla annettaisiin johtajille enemmän aikaa pannaan toiminnan suunnitteluun ja pitää toiminta monimuotoisena ja mielenkiintoisena.

Uudelle sivustolle asetettiin useita tavoitteita. Sen pitäisi olla helppokäyttöinen, partion näköinen, nopeasti päivitettävä ja muokattavissa uusiin tarpeisiin. Tavoitteita läpikäydessämme oli selvää, että sivusto toteutettaisiin sisällönhallintajärjestelmään. Lippukunta oli myös erittäin innostunut kehittämään nykyaikaisen sivuston. Osa lippukunnan jäsenistä oli juuri käynyt Suomen Partiolaisten järjestään Medialähettiläskurssin. Kurssin avulla on tarkoitus opettaa lippukuntia parantamaan partion julkisuuskuvaa. Oma työtäni projektissa auttoi paljon se, että kurssin käyneet johtajat olivat innoissaan kehitystyöstä ja tiesivät, miten yhdistyksen tulisi hoitaa verkkoviestintäänsä oikein.

Kouvolan Tyttöpartio ry kokosi työryhmän aktiivisista johtajista ja hallituksen jäsenistä verkkosivuprojektia varten. Näin varmistettiin, että kaikki halukkaat pääsisivät mukaan uudistamaan sivustoa ja ottamaan käyttöön yhdistykselle täysin uudenlaisen toimintatavan. Innokkaita osallistujia oli paljon, ja näin päästiin testaamaan uuden sivuston ominaisuuksia oikeilla käyttäjillä alusta asti.

Ensisijaisena käyttäjäryhmänä sivustolla ovat lippukunnan jäsenet. Sivustosta piti saada tarpeeksi yksinkertainen käytettävyydeltään, mutta samalla sen piti sisältää monipuolisia toimintoja ja paljon informaatiota. Lippukunnan jäsen menee sivustolle tarkistaakseen tapahtumien aikatauluja ja seurataksaan blogia. Toisena käyttäjäryhmänä sivustolla ovat lippukunnan sidosryhmät. Suurin näistä sidosryhmistä koostuu yhdistyksen jäsenten läheisistä. Heille sivuston on tarkoitus tarjota tietoa yhdistyksen toiminnasta ja auttaa vanhempia pysymään ajan tasalla lapsensa harrastuksesta. Toinen tärkeä sidosryhmä ovat muut partiolippukunnat. Yhteisten tapahtumien järjestämistä helpottaa, kun lippukunnan tapahtumakalenteri on helposti löydettävissä.

3 SISÄLLÖNHALLINTAJÄRJESTELMÄT

3.1 Sopivan sisällönhallintajärjestelmän valitseminen

Sopivan sisällönhallintajärjestelmän valitsemista helpottaa, kun arvioi ensin tarkasti projektin asettamat tarpeet. Sivustoa suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon mm. se kuka vastaa sivuston päivittämisestä ja kuinka usein sivustoa päivitetään. Jos sivuston päivittäjät ovat tietokoneen käyttötaidoiltaan peruskäyttäjiä, sekavat käyttöliittymät hämmentävät. (Mehta 2009, 55.) Toinen tärkeä näkökanta on se, kuinka personoidun näköinen sivustosta halutaan. Jotkin palveluina myytävät Kotisivukoneen tyyppiset alustat eivät mahdollista esimerkiksi taustakuvan asettamista sivustolle. Se rajoittaa ulkoasun suunnittelua huomattavasti, eli tulisi ottaa huomioon, onko hyödyllisempää tyytyä suljetun vai avoimen lähdekoodin järjestelmään. Kolmas asia, jota pohdin valitessani sisällönhallintajärjestelmää tätä projektia varten, oli toimintojen lisääminen sivustolle. Toimintojen lisääminen sivustolle pitäisi olla vaivatonta ja niiden vaihtaminen sekä muokkaaminen eivät saisi viedä liikaa aikaa toteutusvaiheessa.

Tässä projektissa sopiva sisällönhallintajärjestelmä valittiin tutkimuksen avulla. Kyse-ly-tutkimuksessa projektia varten koottu työryhmä vastasi kysymyksiin siitä, mitä he

haluaisivat sivustolta ja kuinka sivusto palvelisi parhaiten heidän henkilökohtaisia mieltymyksiään. Kysyin tutkimuksessani seuraavia kysymyksiä:

1. Mikä tunne kuvaa uutta sivustoa?
2. Mikä väri olisi hyvä sivustolle?
3. Kuinka usein haluaisit nähdä päivityksiä sivustolla?
4. Mitä asioita haluaisit löytää sivustolta?
5. Mitä tietoa todennäköisimmin menisit etsimään sivustolta?
6. Haluaisitko sivustolle enemmän kuvia vai tekstiä?
7. Keiden muiden kuin lippukunnan jäsenten haluaisit käyvän sivustolla ja miksi?
8. Mitä ominaisuuksia haluaisit sivustolle?

Tutkimukseen vastasi 11 ihmistä. Kyselytutkimus toteutettiin niin, että jokainen kokouksessa olija sai kirjoittaa pahville vastauksen kysymykseen. Esimerkiksi pahvin yläreunassa luki ” Mikä tunne kuvaa uutta sivustoa”, ja pahville sai vapaasti kirjoittaa tunteita esimerkiksi ”luotettava”. Näitä kysymyksillä varustettuja pahveja oli kokouksien pöydillä yhteensä kahdeksan, ja annoin tutkimukseen osallistujille 20 minuuttia aikaa kierrellä tilassa ja kirjoittaa sanoja. Kerroin heille myös ettei mihinkään ole oikeaa tai väärää vastausta, vaan heidän on tarkoitus heitellä ideoita. 20 minuutin jälkeen kokosimme ideat liitutaalulle ja keskustelimme niistä. Ympyröimme valitut ideat sivuston kehittämistä varten. Valitsin tämän tavan toteuttaa tutkimukseni, koska partiolaisten toimintatapoihin kuuluu yhdessä tekeminen ja he kokevat sen luontaiseksi tavaksi suunnitella asioita. Osallistujat olivat vanhempia partiolaisia ja johtajiston jäseniä.

Vastaukset osoittivat, että sivustolla haluttaisiin nähdä päivityksiä keskimäärin kaksi kertaa kuukaudessa. Sivustolta haluttaisiin löytää tietoa lippukunnan toiminnasta ja tapahtumista sekä esitellä partion arvoja. Todennäköisimmin kyselyyn vastanneet henkilöt menisivät sivustolle katsomaan tapahtumien aikatauluja tai lukemaan lippukunnan uusimpia uutisia sekä katsomaan valokuvia tapahtumista. Tunteita jotka haluttiin liittää sivustoon olivat rehellisyys, luottamus, yhdessä tekeminen ja luonnonläheisyys. Ominaisuuksina sivustolle toivottiin tapahtumakalenteria, blogia ja liittymislomaketta. Sivustolle toivottiin paljon kuvia kertomaan toiminnasta. Muiden partiolippukuntien toivottiin vierailevan sivustolla.

Vastausten perusteella kartoitin eri sisällönhallintajärjestelmien sopivuutta. Vastauksista oli selkeästi nähtävissä, että tarvittaisiin sisällönhallintajärjestelmä joka olisi muokattavissa monenlaiseen tarpeeseen helposti. Valitun järjestelmän käyttöliittymän olisi oltava helppokäyttöinen ja muokattavissa. Vastauksista ilmeni myös että rakennettava sivusto olisi puolistaattinen, eli osa sivuista olisi perinteisiä staattisia tekstisivuja kuten esimerkiksi lippukunnan historiasta kertova sivu.

3.2 Sisällönhallintajärjestelmien vertailua

Ilmaisia järjestelmiä on tarjolla useita kymmeniä. Valintaa tehdessäni kävin läpi ilmaisista järjestelmistä Drupalin, Joomlaan, SilverStripen ja WordPressin ominaisuuksia. Ilmaisten järjestelmien etuna on kustannustehokkuus ja avoin lähdekoodi. Avoin lähdekoodin järjestelmiä kehitetään aktiivisesti. Haittapuolena ilmaisissa järjestelmissä on niiden epävakaus. Nämä järjestelmät joutuvat useammin hakkeroinnin kohteeksi kuin maksulliset suljetun lähdekoodin järjestelmät.

Drupal (<http://drupal.org/>) on ilmainen avoimeen lähdekoodiin perustuva sisällönhallintajärjestelmä. Drupal on käytössä miljoonilla verkkosivuilla. Se on tehokas ratkaisu erityisesti isompiin projekteihin. Tähän projektiin se kuitenkin olisi ollut turhan monimutkainen järjestelmä. Drupalin negatiivisena puolena on oppimisen hitaus.

Tässä projektissa Drupal pikemminkin hidastaisi sivuston julkaisuaikataulua kuin nopeuttaisi sitä. Drupalin suosio perustuu sen uskomattomaan kykyyn taipua lähes minkälaiseen tarkoitukseen tahansa. Tässä projektissa ei kuitenkaan vaadittu sivustolta niin monimutkaisia ominaisuuksia, että Drupalin käyttö olisi ollut perusteltua. Oli myöskin selvää, että sivuston jatkokehitys ei tulisi vaatimaan sellaisia ominaisuuksia joihin WordPress ei soveltuisi. Projektissa oli painopiste käyttäjystävällisessä suunnittelussa, mutta Drupalin hallintapaneeli on peruskäyttäjälle mielestäni liian haastava.

Joomla (<http://www.joomla.fi/mika-on-joomla>) vastaa ominaisuuksiltaan hyvin pitkälti WordPressiä: Molemmat järjestelmät ovat käyttäjystävällisiä ja sivuston päivittäjän ei tarvitse juurikaan osata tehdä muuta kun käyttää normaalia tekstieditoria. Joomlaan on tarjolla lisäosia samalla tavalla kuin WordPressinkin. Joomla olisi ollut hyvä sisällönhallintajärjestelmä tämän projektin tarkoitukseen. En valinnut Joomlaa, koska olin aiemmin käyttänyt WordPressiä, vaikkakin hyvin vähän, mutta silti tuttu järjestelmä tuntui paremmalle valinnalle kuin vastaava täysin vieras järjestelmä. Joomla asettuu

ominaisuuksiltaan Drupalin ja WordPressin väliin. Drupalin on hyvä pohja suurille pitkälle räätälöidyille toteutuksille, kun taas Joomla sopii hyvin yhteisöjen ja pienten yritysten verkkosivujen pohjaksi.

SilverStripe (<http://www.silverstripe.com/>) on kolmas ilmainen järjestelmä, jonka ominaisuuksiin tutustuin. SilverStripe on PHP-pohjainen järjestelmä. Se ei ole yhtä tunnettu kuin Drupal, Joomla tai WordPress. SilverStripe koostuu oikeastaan kahdesta osasta. Ensimmäinen osa on alusta, jonka pohjalla toimii Sapphire.-framework ja toinen osa on alustan päällä toimiva julkaisujärjestelmä.

SilverStripe sopii ominaisuuksiltaan monimutkaisemmankin sivuston kehittämiseen. Sisällönhallinnan käyttöliittymä ei SilverStripessa ole yhtä siisti ja helppokäyttöinen kuin WordPressissä. Valintani ei kallistunut SilverStripeen, koska se vaikutti liian monimutkaiselle tämän projektin tarpeisiin. Lisäksi yhdistyksen jäsenten taidot olisivat joutuneet koetukselle hieman hankalamman käyttöliittymän kanssa. SilverStripe vaikutti kuitenkin hyvältä järjestelmältä hieman monimutkaisempaa projektia ajatellen. WordPress ja SilverStripe soveltuvat hieman erilaisiin tarkoituksiin, monimutkaisen verkkokaupan pohjana SilverStripe toimisi vakaammin, kun taas WordPressin ominaisuudet soveltuvat paremmin yhdistyksen verkkosivuun.

Markkinoilla on myös useita maksullisia julkaisujärjestelmiä kuten esimerkiksi Kotisivukone ja Sivuviidakko. Näiden järjestelmien etuna on se, että ne ovat todella yksinkertaisia käyttää ja tarjolla olevat tukipalvelut ovat kattavia. Haittapuolena on maksullisten järjestelmien kallis hinta ja kehittäjän kannalta rajoitetun oloinen käyttöliittymä. Hammerkit valikoitui vertailuun Kotisivukoneen ja Sivuviidakon lisäksi hieman erilaisten ominaisuuksiensa vuoksi.

Hammerkit poikkeaa perinteisestä julkaisujärjestelmästä, se on oikeastaan verkkosivujen rakennusalausta. Palvelu toimii pilvipalveluna, ja sen käyttö on ilmaista sivuston julkaisemiseen asti. Hammerkitin tarkoituksena on helpottaa websuunnittelijoiden työtä. Hammerkit mahdollistaa monimutkaisempienkin ominaisuuksien lisäämisen sivustolle vedä ja tiputa -periaatteella. Koodaustaidoilla Hammerkitin avulla on mahdollista luoda monimutkaisia web-sovelluksia, samalla kuitenkin Hammerkit tekee sivuston rakentamisesta helppoa. Kerran kehitettyjä ominaisuuksia on mahdollista kloonata toiselle Hammerkit sivustolle. Hammerkitin ideana on mahdollistaa visuaalinen verkkosivuston rakentaminen ilman koodaamista. Hammerkit ei valikoitunut tähän projek-

tiin, koska sen käytön opetteleminen olisi vienyt aikaa ja sivuston julkaiseminen olisi tullut liian kalliiksi. Hammerkitin kustannukset perustuvat kertaluontoiseen julkaisumaksuun ja kuukausittaiseen ylläpitomaksuun.

Kotisivukone on todella yksinkertainen ja helppo tapa toteuttaa verkkosivustoja. Kotisivukone on tee se itse -ratkaisu monille yrityksille toteuttaa verkkosivustonsa. Tähän projektiin Kotisivukone ei sopinut, koska oli tarkoitus luoda räätälöity sivusto ja välttää kustannuksia. Kotisivukone mahdollistaa ulkoasun räätälöimisen halutun kaltaiseksi, mutta ylimääräisten ominaisuuksien lisääminen sivustolle on maksullista. Esimerkiksi kuva-albumin lisääminen sivustolle on maksullista.

Sivuviidakko kilpailee suoraan WordPressin, Drupalin ja Joomlaan kanssa, erona on sen maksullisuus. Sivuviidakko on tarkoitettu enemmän ammattilaisten työkaluksi kuin Kotisivukone. Kustannuksiltaan Sivuviidakko on huomattavasti kalliimpi kuin Kotisivukone. Sivuviidakko on hyvä kotimainen maksullinen järjestelmä. Sen käyttöliittymä mahdollistaa verkkosivuston ja Facebook-sivuston ylläpidon samasta paikasta. Hinta teki kuitenkin Sivuviidakosta mahdollottoman vaihtoehdon tälle projektille. Olin etukäteen valinnut joitakin järjestelmiä, joista yksi päättyisi alustaksi tähän projektiin. Lopulta päädyin käyttämään WordPressiä.

3.3 WordPressin ominaisuudet

Wordpress on avoimeen lähdekoodiin perustuva julkaisujärjestelmä. WordPress mahdollistaa monimutkaisten sivustojen rakentamisen ja on helposti muokattavissa eri käyttötarkoituksiin. Alkuperäinen WordPress oli blogialusta, mutta nykyisin se on laajasti käytetty sisällönhallintajärjestelmä. WordPressin tarkoituksena on tehdä sivuston päivittämisestä helppoa ja nopeaa. Järjestelmän monimuotoisuus antaa kehittäjälle lähes rajattomat mahdollisuudet toimintojen lisäämiseen sivustolle. (WordPress Codex 2013.)

WordPressin avulla on helppoa hallita suuriakin sivustokokonaisuuksia. Käyttäjäroolit helpottavat sivuston päivittämistä. Työ voidaan jakaa usean ihmisen kesken ja antaa heille oikeuksia sivuston muokkaamiseen taitojen mukaan. Tässä projektissa oli ilmi selvää, että useiden ihmisten pitäisi osata päivittää sivustoa ja että heidän taitotasonsa vaihtelisi.

WordPress mahdollistaa monimutkaisen sivuston toteuttamisen lyhyessäkin ajassa. Tässä projektissa päädyttiin käyttämään WordPressiä helpon käytettävyyden takia. Harkitsimme ensimmäisessä palaverissa myös maksullisen sisällönhallintajärjestelmän käyttöä. Esittelin yhdistykselle eri vaihtoehtoja sekä niiden hintoja ja ominaisuuksia. Kaikki olivat kuitenkin sitä mieltä, että jo pelkästään partion periaatteiden kannalta olisi hyvä valita ilmainen järjestelmä.

WordPress on erittäin osuva valinta etenkin verkkosivustokonsepteissa joissa pysyvien sisältösivujen määrä on rajallinen, ja suurin osa sisällöstä keskittyy uutis-, blogi- tai tapahtumasivuvirtoihin (Tolvanen 2013).

Tyttöpartio ry:n sivuston uudistamisen yhtenä lähtökohtana oli, että yhdistyksen jäsenet pystyisivät päivittämään sivustoa itse. Sivuston toimintojen piti olla mahdollisimman pitkälle automatisoituja. Nämä olivat niitä syitä, jotka kallistivat valinnan WordPressiin. Tiesin että WordPress olisi helppo opettaa niille yhdistyksen jäsenille, jotka tulisivat vastaamaan sivuston päivittämisestä jatkossa. Aikaisemmat käyttökokemukseni WordPressistä olivat opettaneet sen, että sivuston kehittäminen olisi sillä nopeaa ja uusien asioiden opetteleminen mutkatonta. WordPress on kuuluisa laajasta Codex-ohjeistostaan, jonne on koottu ohjeita käytön aloittamisesta hankalampien ongelmien selvittämiseen. WordPressin yhteisö on aktiivinen ja forumilla esitettyihin kysymyksiin vastataan nopeasti. WordPressillä sivustoa työstäessä tuli turvallisuudentunne siitä, ettei ole hukassa, jos sivustoa rakentaessa kohtaa yllättävän ongelman.

3.4 Toimintojen luominen lisäosien avulla

WordPressin lisäosilla pystyy helposti tekemään sivustolle tarvittavia toimintoja tuhaan laamatta aikaa varsinaiseen koodaamiseen. Vaarana lisäosien käytön helppoudessa on kuitenkin, se että monet kehittäjät asentavat sivustolle liikaa turhia toimintoja. Lisäosien käyttö pitää olla harkittua ja perusteltua. (Smashing WordPress Themes 2011, 328.)

Tällä sivustolla lisäosien tarkoituksena oli helpottaa sivuston päivitettävyyttä. Lisäosia testattiin useita kertoja ja käytettiin aikaa sopivien löytämiseen. Projektin alkuvaiheessa yhdistyksen jäsenet kertoivat haastattelututkimuksessa, mitä toimintoja he haluaisivat sivustolle. He toivoivat mm. kuvagalleriaa, jonka päivittäminen olisi mahdollisimman helppoa. Tärkeää heidän mielestään tärkeä ominaisuus oli myös mahdollisuus

muokata etusivulla olevan kuvaesityksen kuvia. Tulosten perusteella aloin etsiä ja testata sopivia lisäosia, joilla saataisiin parannettua käyttökokemusta. Sivustolle valikoitui mm. automaattinen lightbox blogin päivitettävyyden helpottamiseksi sekä vaihtuvat kuvat mahdollistava galleria-lisäosa.

Tuhannet lisäosat mahdollistavat tarpeellisten toimintojen lisäämisen myös jälkikäteen. Jos projektin edetessä huomaa, että sivustolle tarvitaankin vaikka toimintakalenteri tai intranet sen lisääminen WordPressissä on mahdollista. Lisäosien avulla ei tarvitse pelätä tuhoavansa koko koodia. Jos lisäosan ja sivuston teeman välillä ilmenee ongelma, eikä kaikki toimi niin kuin pitäisi, lisäosa on helppo poistaa muutamalla klikkauksella ja sivusto palaa normaaliksi.

WordPressin lisäosien asennus on tehty erittäin vaivattomaksi. Sopivan ja luotettavan lisäosan löytämistä helpottaa virallinen lisäosien kirjasto, josta voi katsoa muiden käyttäjien mielipiteitä kyseisestä lisäosasta. Sekä mitata lisäosan luotettavuutta tarkastamalla, kuinka usein siihen on tullut päivityksiä, ja onko kehittäjä jatkanut kehitystyötään palautteen perusteella.

3.5 WordPress ja KTP:n www-sivusto

Yksi WordPressin tärkeimmistä ominaisuuksista on, että se on vapaasti muokattavissa ja ilmainen. Asennus vie vain viisi minuuttia. Ennen tätä projektia en ollut käyttänyt WordPressiä niin laajasti, kuin tässä projektissa oli tarve. Oli kuitenkin helppoa alkaa kehittää omia taitojaan, koska WordPressin Codex-dokumentaatiosta löytyy apua teknisiin ongelmiin.

Tässä projektissa WordPressiä käytettiin normaalina verkkosivujen alustana, sen blogimaisuus pyrittiin unohtamaan, ja ottamaan siitä irti kaikki piilevä potentiaali. WordPress teki kehitystyöstä vaivattomampaa verraten siihen, jos olisin joutunut toimimaan ilman julkaisujärjestelmää. WordPressin yksinkertaisen ja toimintavarman käyttöliittymän ansiosta oli nopeaa muokata sivustoa. Kehitysvaiheessa tekijällä on kaikki narut omissa käsissä, eikä tarvitse hukkua sivujen ja koodien sekaan. Pidän WordPressin käytöstä, koska koodiin pääsi tarvittaessa nopeasti käsiksi, mutta sen läsnäolo ei ollut haittoina jatkuvasti. Oli hienoa keskittyä tietoisesti joko käyttäjäkokemukseen tai koodiin. Työskentelystä tuli sujuvaa kun WordPress tuli tutuksi.

Projektin tiukasta aikataulusta johtuen päätin käyttää sivuston pohjalla valmista teemaa ja muokata siitä haluamani. Teeman rakentaminen alusta asti olisi vienyt huomiotta sivuston varsinaiselta tarkoitukselta eli verkkoviestinnän parantamiselta. Nyt lyhyt aika saatiin käytettyä olennaisiin asioihin kuten käytettävyyden suunnitteluun, loogiseen informaation sijoitteluun ja ulkoasun kehittämiseen.

Sisällön lisäämisen helppous osoittautui tarpeelliseksi. Yhdistyksen jäsenet tuottivat sisältöä yhdessä ja saadessani useita versiota samasta aiheesta, saatoin myöhemmin joutua muokkaamaan sivuja uudelleen. WordPress mahdollisti projektin elämisen. Vaikka alussa tehtiin selkeä suunnitelma siitä, mitä sivustolla haluttaisiin olevan, päädyttiin muutamia ominaisuuksia lisäämään jälkikäteen, ja siinä vakaa julkaisujärjestelmä ja tuhannet lisäosat osoittautuivat hyödyllisiksi.

WordPressin mahdollistaessa sivuston nopeat muutokset, ei kehitystyössä tullut tunnetta umpikujasta. WordPress auttoi projektinhallinnassa, tiukasta aikataulusta huolimatta projekti valmistui sovitussa aikataulussa. Projektissa WordPressin kaikkia teknisiä mahdollisuuksia ei ollut mahdollista hyödyntää. Keskittyessäni sivuston käyttökokemukseen jouduin oikomaan teknisiä yksityiskohtia. Tässä sivustossa WordPressistä otettiin irti kehittämisen vaivattomuus ja nopeus. Vaikka projektissa tekninen puoli WordPress-sivuston kehittämisessä pyrittiin sivuuttamaan, se ei tarkoita, etteikö teknisiä yksityiskohtia voi viilata kehitystyön jatkuessa. Sivuston koodin huolimaton muokkaaminen voi johtaa tulevaisuudessa umpikujaan ja epävakaiseen sivustoon. Projektissa koodin muokkaaminen on tehty CSS-tiedostoon ja sivupohjiin. Tällä on pyritty välttämään toimivan teeman vioittamista.

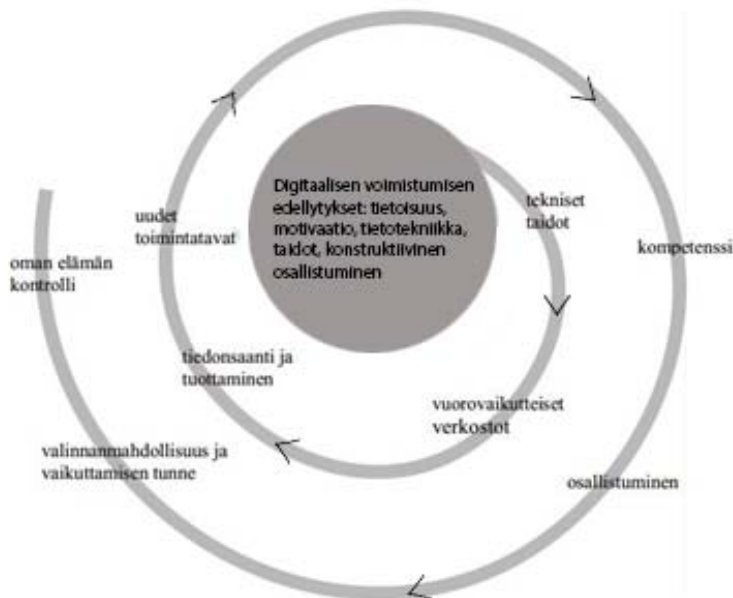
4 VERKKOVIESTINTÄ

Verkkoviestinnällä tarkoitetaan tietoverkkoja hyödyntävää tietotekniikkapohjaista viestintää. Verkkoviestintä on osa muuta viestintää, siksi sen on puhuttava samaa visuaalista ja verbaalista kieltä sekä viestittävä samoja arvoja. Uusia mahdollisuuksia, kuten vuorovaikutteisutta, hyödyntäen verkkoviestintä tavoittaa ja vakuuttaa ja kertoo ja myy. (Jussila. & Leino. 1999, 54.)

Verkkoviestintä on ongelmanratkaisua, pohjautuu samoihin asioihin kuin muukin viestintä vaikka tapahtuukin verkossa. Tärkeintä on hyvä suunnittelu. Pitää selvittää, mitä halutaan viestiä ja kenelle. Verkkoviestinnän muotoa mietittäessä päätetään, mi-

ten kohderyhmiä halutaan tavoitella. Kouvolan Tyttöpartio ry:n tapauksessa kohderyhmiä lähdettiin tavoittelemaan sosiaalisen median sekä verkkosivuston avulla. Viestintä on aina tavoitteellista toimintaa, viestinnän suunnittelussa on olennaista määritellä laajasti yhteisön viestinnän tavoitteet ja sen jälkeen pohtia, miten näihin tavoitteisiin päästään. Onnistunut verkkoviestintä vahvistaa yhteisön asemaa ja näkyvyyttä sekä lisää jäsenmäärää ja sitä kautta parantaa yhteisön taloudellista tilannetta.

Verkkoviestinnästä on tullut osa jokaisen arkea. Koulussa, töissä ja harrastuksissa viestitään verkon kautta. Sähköposti, verkkosivustot ja reaaliaikainen keskustelu verkossa ovat ihmisille helppoja ja nopeita tapoja viestiä. Kouvolan Tyttöpartion tapauksessa verkkosivuston puuttuessa oli mahdotonta viestiä esimerkiksi tapahtumien muutoksista tai uusien ryhmien perustamisesta muuten kuin sähköpostilla. Varsinkin nuorempien partiolaisten kohdalla oli vaarana, ettei sähköposti tavoittaisi partiolaisen vanhempaa ajoissa. Useat vanhemmat eivät myöskään käyttäneet sähköpostia ollenkaan, heille johtajien piti soittaa tai lähettää lappu partiolaisen mukana ja pyytää kuitaus. Tämä hankaloitti tiedonkulkua ja aiheutti ylimääräistä työtä, eikä voitu olla varmoja, että viesti on tavoittanut kaikki. Verkkosivun tehtävänä Kouvolan Tyttöpartion tapauksessa yksi olennaisin verkkosivuston tavoite on toimia uutiskanavana tapahtumien aikatauluista sekä ryhmien kokoontumisten ajoista ja paikoista.

Kuva 1. Digitaalisen voimistumisen spiraali (Verkkoviestintäkirja 2006, 168)

Yhteisön verkkoviestinnän parantaminen johtaa digitaalisen voimistumisen spiraaliin (kuva 1) Spiraalin käynnistyminen vaatii teknisiä taidollisia ja asenteellisia edellytyk-

siä. Spiraali lähtee pienistä teoista kuten halusta ottaa käyttöön verkkomedia. Verkko-projektin rooli digitaalisen voimistumisen spiraalissa on oleellinen. On kuitenkin tärkeää, että yhdistys on tiiviisti mukana projektissa, ettei vastuu projektista jää yhdistyksen ulkopuolelle. Yhdistyksen tiivis mukanaolo projektissa takaa yhdistyksen digitaalisen voimistumisen kasvun projektin jälkeenkin. Digitaalinen voimistumisen spiraali tarkoittaa käytännössä sitä, että pienillä teoilla saadaan aikaan suuria vaikutuksia, kuten lisää näkyvyyttä yhdistyksenä ja tiiviimpiä suhteita yhdistyksen jäsenten välille. Nämä asiat johtavat jäsenmäärän kasvuun ja yhdistyksen parempaan taloudelliseen tilaan. (Verkkoviestintäkirja 2006, 168.)

Käytettävyys ja informaatioarkkitehtuuri ovat olennainen osa onnistunutta verkkoviestintää. Ne luovat käyttäjäkokemuksen. Käyttäjä huomaa hyvin nopeasti sivustolle saapuessaan, onko kokemus miellyttävä vai ei. Käyttäjä, joka kokee sivuston epämiellyttäväksi, tuskin palaa sinne. Epäonnistunut verkkoviestintä aiheuttaa sen, ettei käyttäjä ymmärrä sivuston tarkoitusta tai löydä etsimäänsä tietoa. Epäonnistuneen verkkoviestinnän syynä ovat yleensä puutteellinen tavoitteiden kartoittaminen, kohderyhmien huolimaton määrittely tai huonosti suunniteltu sivusto.

4.1 Käytettävyys ja käyttäjäkeskeinen suunnittelu

Käytettävyttä voidaan määritellä useilla tavoilla. Nielsen (1993) määrittää käytettävyyden opittavuudella, tehokkuudella, muistettavuudella, virheettömyydellä, miellyttävyydellä ja hyödyllisyydellä. Opittavuudella Nielsen tarkoittaa sitä, miten helposti käyttäjä oppii käyttämään sivustoa eli kuinka helposti ensimmäisellä käyttökerralla käyttäjä onnistuu tekemään haluamansa asiat. Tehokkuutta mitataan opituista asioista, miten tehokkaasti käyttäjä pystyy tekemään tehtävät opittuaan käyttämään tuotetta. Muistettavuutta Nielsenin (1993) menetelmässä testataan siten, kuinka kauan käyttäjällä menee saavuttaa sama tehokkuuden taso kuin aiemmin, oltuaan käyttämättä tuotetta. Virheettömyys tarkoittaa sitä, kuinka paljon käyttäjät tekevät virheitä tuotteen käytössä ja kuinka vakavia ne ovat eli kuinka paljon aikaa virheestä palautuminen vaatii. Miellyttävyys kuvaa käyttäjän henkilökohtaista kokemusta, oliko käyttäjän mielestä miellyttävää käyttää tuotetta. Hyödyllisyys puolestaan mittaa sitä miten hyvin tuote palvelee siinä käytössä johon se on tarkoitettu. (Nielsen 1993, 26.)

Toinen yleinen käytettävyyden määritelmä on ISO-standardi 9241-11: *Mitta, miten hyvin määrätty käyttäjät voivat käyttää tuotetta määrättyssä käyttötilanteessa saavut-*

taakseen määritetyt tavoitteet tuloksellisesti, tehokkaasti ja miellyttävästi. Käytettävyyden määritelmien lisäksi tärkeää on tietää, miten saavutetaan hyvä käytettävyys. Usein siihen päästään käyttäjakeskeisen suunnittelun avulla.

Käyttäjakeskeisen suunnittelun ydin ajatuksena on jokaisessa suunnittelunvaiheessa ajatella asiaa käyttäjän kautta. Näin perusteet hyvälle käytettävyydelle rakennetaan jo suunnitteluvaiheessa eikä vahingossa rakenneta tuotetta, joka on käytettävyydeltään huono. Käyttäjakeskeinen suunnittelu koostuu ISO-standardin mukaan neljästä vaiheesta:

1. Käyttötarkoituksen määrittely ja ymmärtäminen
2. Vaatimusten määrittely, mitä tuotteella halutaan saavuttaa
3. Suunnitteluratkaisujen tuottaminen
4. Arviointi

Ensimmäisessä vaiheessa tarkoituksena on ymmärtää, ketkä käyttävät tuotetta ja mihin tarkoitukseen. Toisessa vaiheessa määritellään tavoitteet, joita tuotteella halutaan saavuttaa, tavoite voi olla esimerkiksi myynnin lisääminen. Kolmannessa vaiheessa suunnitellaan tuote konseptista valmiiksi tuotteeksi, vastaten edellisissä vaiheissa määriteltyihin tavoitteisiin ja tarpeisiin. Neljäs ja viimeinen vaihe toteutetaan parhaassa tapauksessa käyttäjätestauksella. Tarkoituksena on saada selville miten hyvin tuote vastaa käyttäjän tavoitteita. (User Experience Professionals Association 2013.)

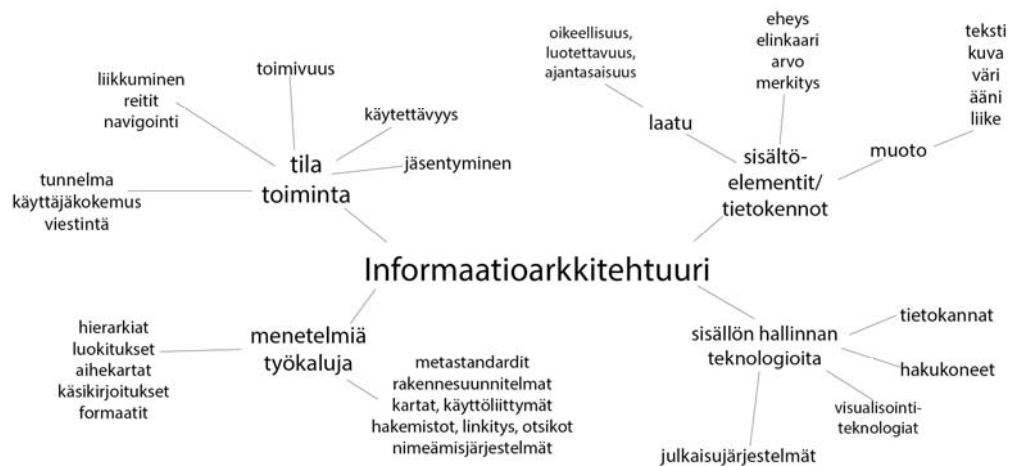
4.2 Informaatioarkkitehtuuri

Informaatioarkkitehtuurilla tarkoitetaan tietosisältöjen rakenteellista kokonaisuutta, sen tarkoituksena on jäsentää sisällöt ja elementit. Se määrittelee sisältöjen keskinäiset suhteet sekä niiden haku- ja muut käyttömahdollisuudet tiedon käyttäjille, tuottajille ja ylläpitäjille. Informaatioarkkitehtuuri luo eräänlaisen tilan, jossa informaation käyttäjä, tuottaja ja ylläpitäjä kohtaavat toisensa. (Kauhanen-Simanainen & Simanainen 2003, 20.)

Informaatioarkkitehtuurin tarkoituksena on luoda järjestystä. Informaatioarkkitehtuuria suunniteltaessa pitäisi ottaa huomioon käyttäjä. Informaatioarkkitehtuurin suunnittelija nimikoi informaation palat omalla tavallaan. Käyttäjä saattaa kuitenkin etsiä tarvitsemaansa informaatiota täysin väärästä paikasta, jos suunnittelijan ja käyttäjän nä-

kemykset eroavat paljon käyttäjän näkemyksistä. On siis tärkeää ottaa huomioon miten käyttäjät ryhmittelevät informaation ja minkälaisia nimikkeitä he käyttäisivät. Suunnittelun avulla pyritään tekemään informaation sijoittelusta mahdollisimman loogista käyttäjän kannalta, tehokas apukeino on tarjota käyttäjälle useita reittejä halutun informaation löytämiseen. (Morville & Rosenfeld 2006, 57.)

Informaatioarkkitehtuuri muodostuu useista osista ja niiden yhteisvaikutuksesta (kuva 2):

Kuva 2. Informaatioarkkitehtuurin muodostuminen osista (Kauhanen-Simanainen 2003,38)

Informaatioarkkitehtuurin peruspilarit ovat strategia, käyttäjät, prosessit, visio ja konsepti. Päämäärä ja strategia määrittelevät, mitä yritys tai yhteisö haluaa viestiä ja mikä on heidän tavoitteensa ja tapansa viestiä. Käyttäjät ovat tärkeä osa suunnittelua, on olennaista tietää, mitä informaatiota he haluavat saada. Tarkoituksena on siis tunnistaa käyttäjäryhmät ja tyypilliset käyttötilanteet. Prosessi-pilari informaatioarkkitehtuurissa tarkoittaa käyttäjän liikkumista verkkoympäristössä, kuinka informaation sijoittelu saadaan tukemaan käyttäjälle luontaista tapaa liikkua sivustolla. Kun yhteisön tavoitteet, käyttäjät ja heidän prosessinsa on tunnistettu, voidaan suunnitella visio, sen tarkoituksena on määrittellä optimaalinen palvelu johon suunnittelulla tähdätään. Kaikki edelliset vaiheet yhdistetään konseptiin, sen tarkoitus on havainnollistaa, miten informaatioarkkitehtuuri saadaan rakennettua ottaen huomioon tarpeelliset osa-alueet. Näiden pilarien pohjalta suunniteltu informaatioarkkitehtuuri takaa sen, ettei mietitä informaatiota liikaa yhdestä näkökulmasta, vaan huomioidaan erilaiset käyttäjät ja käyt-

tötilanteet, unohtamatta kuitenkin yhteisön tai yrityksen tavoitteita. (Kauhanen-Simanainen & Simanainen 2003, 42-50.)

5 VERKKOSIVUSTON SUUNNITTELU

5.1 Yhdistyksen verkkoviestinnän lähtökohdat

Sivuston tilaajana oli Kouvolan Tyttöpartio ry, Kouvolassa toimiva partiolippukunta. Heidän verkkoviestinnässään oli selkeä aukko: yhdistyksellä ei ollut toimivaa www-sivustoa. He toivoivat saavansa sivuston, jonka avulla yhdistys saisi luotua positiivista mielikuvaa partiotoiminnasta ja markkinoitua yhdistystä. Suomen Partiolaisilla on ohjeisto, millaista mielikuvaa partiosta halutaan antaa, ja yhdistys halusi oman sivustonsa tukevan partion paikallista markkinointia.

Yhdistyksen sivuston uudistamisen tarkoituksena oli parantaa informaation kulkua yhdistyksen sisällä ja saada ulkoiset sidosryhmät tiiviimmin mukaan yhdistyksen toimintaan. Yhdistyksellä oli selkeä käsitys siitä, millaisen kuvan he halusivat itsestään antaa. Tämä helpotti omaa rooliani. Pystyimme suunnittelemaan sivustoa yhteistyössä ja yhdistyksestä löytyi useampi aktiivinen jäsen päivittämään sivustoa ja ottamaan vastuuta sivuston tulevaisuudesta.

Yhdistyksen verkkoviestintä tapahtui ainoastaan Facebookissa projektin aloittamisen hetkellä. Uuden sivuston ajatuksena oli antaa vakaa pohja verkkoviestinnälle, jolloin yhdistyksellä olisi edelleen mahdollisuus toimia Facebookissa, mutta samalla heillä olisi paikka, josta tarkistaa mm. tapahtumien aikatauluja. Facebookissa yhdistyksen sivuilla tapahtuva viestintä oli hektistä, esimerkiksi kyytien järjestelyä tapahtumiin tai osallistujien kartoittamista. Uusille jäsenille oli helppoa päästä sisälle porukkaan olemalla aktiivinen Facebook-sivustolla, mutta usein varsinkin nuorempien partiolaisten vanhemmat valittivat pysyvän informaation puutteesta. Monelle vanhemmalle Facebook ei myöskään ollut tuttu ja turvallinen tapa viestiä.

Muilla Kouvolan partiolippukunnilla oli Facebook-sivuston lisäksi perinteinen verkkosivusto. Tosin lippukuntien sivustoja kartoittaessani huomasin, että muiden lippukuntien sivustot ovat vanhoja eivätkä välttämättä kovin käyttäjäystävällisiä. Päätin, että Kouvolan Tyttöpartio ry:n sivustosta tulisi nykyaikainen, ja se suunniteltaisiin käyttäjälähtöisesti.

Projektiin oli käytettävissä vain kaksi ja puoli kuukautta. Lyhyt aika pakotti keskittymään ainoastaan sivuston ulkoasuun ja käytettävyyteen ja oikomaan teknisessä toteutuksessa. Tiukan aikataulun vuoksi kokouksia pidettiin usein ja sivustoa testattiin koko sen kehittämisen ajan. Projektissa asetin selkeitä viikkotavoitteita pysyäkseen aikataulussa ja suunnittelin etukäteen huolella, mitä kaikkea tulisi ottaa huomioon ja kuinka projekti toteutettaisiin käytännössä.

5.2 Verkkosivuprojektin jakaminen vaiheisiin

Verkkosivuston koostaminen voidaan jakaa viiteen vaiheeseen, projektin jakaminen vaiheisiin helpottaa projektinhallintaa ja auttaa pysymään aikataulussa (Verkkografiikka 2003, 45-50). Projektin vaiheet ovat nimeltään: määrittely ja kartoitus, suunnittelu, toteutus, testaus, ylläpito ja seuranta. Vaikka projektin jakaminen viiteen vaiheeseen auttaa hallitsemaan ajankäyttöä ja seuraamaan projektin etenemistä, se ei silti riitä varmistamaan, että sivusto olisi käyttäjäystävällisesti suunniteltu. Tämän vuoksi Kouvolan Tyttöpartion sivustoa suunnitellessani jaoin ensin projektin viiteen vaiheeseen, jonka jälkeen noudatin Garrettin (2003, 22-23) teoriaa käyttäjälähtöisen suunnittelun elementeistä. Garrettin elementit ovat strategia, laajuus, rakenne, luuranko ja pinta.

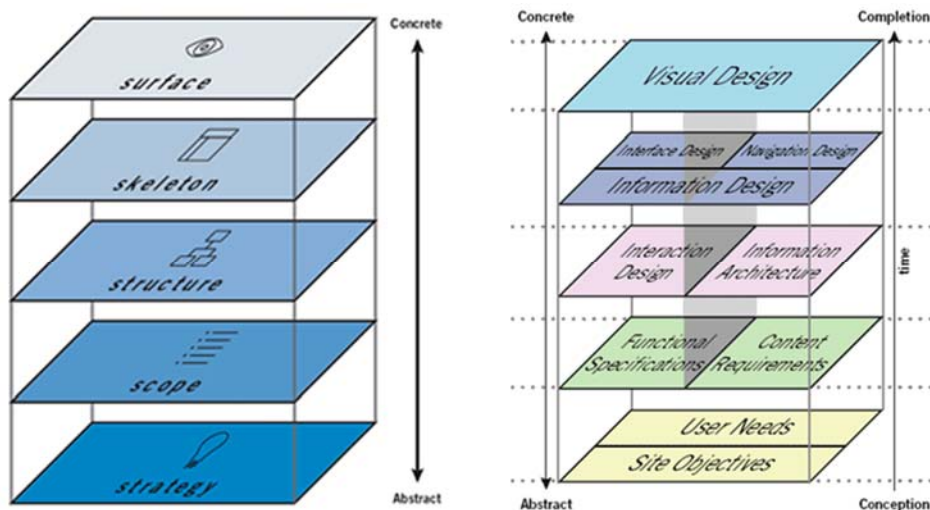
Verkkosivustojen suunnitteluun on olemassa neljä eri näkökulmaa (kuva 3). Suunnitteluprosessissa tehtävät päätökset perustetaan tiettyyn näkökulmaan. Esimerkiksi systeemeihin perustuva suunnittelu asettaa näkökulmaksi ohjelman. Tässä näkökulmassa käyttäjä suorittaa ohjelman toimintoja, mutta suunnittelussa ajatellaan ohjelman kannalta parhaita ratkaisuja. Kyseinen näkökulma asettaa käyttäjän hankalaan asemaan, hänen pitäisi käyttää suunniteltua sovellusta, mutta suunnittelua ei ole tehty ajatellen käyttäjää. Ohjelman näkökulmasta suunnittelun hankaluutena on että käyttäjän on tarkoitus sopeutua ohjelmaan ja opetella käyttämään sitä. Tämä ei välttämättä ole käyttäjälle miellyttävä kokemus ja saattaa johtaa siihen, että käyttäjä turhautuu. Kouvolan Tyttöpartio ry:n sivustolla suunnittelunäkökulmaksi valikoitui käyttäjälähtöinen suunnittelu, jotta sivuston käyttäminen olisi käyttäjän kannalta helppoa ja mielekäästä.

TABLE 2.1 Four Approaches to Design

Approach	Overview	Users	Designer
User-Centered Design	Focus on user needs and goals	The guides of design	Translator of user needs and goals
Activity-centered design	Focus on the tasks and activities that need to be accomplished	Performers of the activities	Creates tools for actions
Systems design	Focus on the components of a system	Set goals of the system	Makes sure all the parts of the system are in place
Genius design	Skill and wisdom of designers used to make products	Source of validation	The source of inspiration

Kuva 3. Suunnittelunäkökulmat (Saffer 2010, 33)

Garrett (2003) neuvoo kirjassaan *Elements of the User Experience* jakamaan käyttäjälähtöisen suunnittelun vaiheet viiteen elementtiin. Elementtien tarkoituksena on jakaa suunnitteluprosessi paloihin, ja pitää näkökulma käyttäjässä. Pohjimmaisena ajatuksena on edetä tasolta toiselle, pohjalta pinnalle päin, abstraktilta tasolta konkreettiselle. Käyttäjälähtöisen suunnittelun elementit pohjalta pinnalle ovat: strategia, laajuus, rakenne, luuranko ja pinta (kuva 4).

Kuva 4. Käytettävyyden elementit (Garrett 2003)

Verkkosivuston suunnittelun ensimmäisessä vaiheessa määritellään ja kartoitetaan. Vaiheen tarkoituksena on selvittää, miksi sivusto rakennetaan ja kenelle. Tarpeellista

on myös tietää, ketkä osallistuvat projektiin ja missä roolissa sekä mikä on projektin kantava idea. Garrettin (2003) teoriassa määrittely ja suunnitteluvaiheen nimi on strategia. Ensimmäisessä vaiheessa on tärkeää määrittellä tekniset puitteet suunnittelulle ja toteutukselle. Määrittelyvaiheen jälkeen tulisi olla selvillä tavoite, johon pyritään, ja käytettävissä olevat resurssit.

Ensimmäisessä vaiheessa Kouvolan Tyttöpartion sivuston suunnittelussa ei ollut tarkoituksena miettiä ollenkaan sivuston lopullista muotoa. Päämääränä tässä vaiheessa oli päästä selvyteen siitä, mitä sivustolla kävijä haluaisi sieltä löytää ja siitä mitä tietoa yhdistys haluaisi sivustollaan tarjota. Strategia elementissä pohdimme partiolaisten kanssa sitä miksi he haluaisivat verkkosivun ja mitä he siellä haluaisivat tehdä. Ulkopuolisten kävijöiden tarpeita pohdimme kehittämällä tilanteita ja tarinoita siitä, miksi henkilö X menisi Kouvolan Tyttöpartion sivustolle. Kokouksessa tehtiin muistiinpanoja ja yhteenvetoja siitä, mitkä olivat kävijöiden ja yhdistyksen tarpeet sivuston toteuttamiseksi. Garrettin (2003) teorian mukaisesti toteutettu verkkosivun suunnittelun ensimmäinen vaihe tarjosi yhdistykselle mahdollisuuden olla aktiivisesti mukana suunnittelussa ja piti suunnittelunäkökulman tiukasti käyttäjässä.

Kouvolan Tyttöpartion sivuston toteutuksessa ensimmäinen vaihe eli määrittely ja kartoitus toteutettiin kahdessa kokouksessa. Ensimmäisen kokouksen tarkoituksena oli kartoittaa ketkä ovat käytettävissä projektiin ja missä roolissa. Ennen kokousta olin kirjoittanut nimikkeitä avainhenkilöille, kuten tekstintuottaja, yhteyshenkilö ja valokuvien toimittaja. Kokouksessa valitsimme halukkaat henkilöt avainrooleihin. Kartoitimme henkilöresurssit. Näin minulla oli lista henkilöistä, joilta pyytää sivustolle tarvittavia sisältöjä. Keskustelimme myös yleisesti siitä, millainen sivusto olisi toiveena ja ketkä sitä käyttäisivät. Puhuimme myös siitä, mitkä yhdistykset Kouvolan tyttöpartio ry kokee kilpaileviksi yhdistyksiksi.

Määrittely ja kartoitusvaihe (Verkkografiikka 2003) jatkuivat seuraavassa kokouksessa johon mennessä olin laatinut listan kilpailijoista, tavoitteista, käyttäjäryhmistä sekä sivuston kantavasta ideasta. Keskustelimme laatimistani listoista ja tarkensimme niitä. Toisen kokouksen jälkeen meille oli selvillä, mitä olisi tarkoitus tehdä. Määrittely ja kartoitusvaihe kannattaa dokumentoida tarkasti, jotta siihen on helppo palata projektin edetessä.

Toinen vaihe verkkosivuston toteutuksessa on suunnitteluvaihe. (Verkkografiikka 2003). Tähän vaiheeseen sovelsin Garrettin (2003) teorian mukaan laajuus-elementtiä. Garrettin (2003, 62-82) laajuus elementti tarkoittaa sitä, että pohditaan strategian perusteella, mitä ominaisuuksia sivustolla tulisi olla. Tässä vaiheessa pystytään rajamaan sivuston toiminnalliset ominaisuudet ja listaamaan tarvittavat sisällöt. Kouvolan Tyttöpartion websivuston laajuutta suunniteltaessa päädyttiin laittamaan sivustolle mm. kuvagalleria ja blogi. Näiden ominaisuuksien oli tarkoitus viihdyttää kävijää ja tarjota oikeita tarinoita ja esimerkkejä Kouvolan Tyttöpartion toiminnasta. Sähköisen liittymislomakkeen tarkoituksena oli palvella yhdistyksen tarpeita, heidän olisi helppompaa saada ajantasaista tietoa uusista jäsenistä sähköisesti.

Verkkosivuston suunnittelun toisessa vaiheessa on tarkoituksena suunnitella, miten projekti toteutetaan. Päätetään tekninen toteutustapa, suunnitellaan visuaalinen yleisilme, ja määritellään informaation rakenne. Tässä vaiheessa tehdään myös sivuista rautalankamallit. Suunnitteluvaihe vaati useamman kokouksen. Teknisestä toteutustavasta päätettiin määrittelyvaiheen perusteella. Partiolaiset halusivat itse päästä päivittämään sivustoa ja halusivat sivuston julkaisujärjestelmään. Visuaalisen yleisilmeen suunnittelua tehtiin miellekartan, tunnetaulun ja tarinankerronan kautta. Informaation rakennetta suunniteltiin pahvisten korttien avulla.

Sivuston laajuuden kartoittaminen oli haastavaa, koska partiolaisilla oli valtavasti ajatuksia siitä mitä kaikkea sivustolla voisi olla. Suhteessa projektiin käytettävissä olleeseen aikaan ideoita oli liian paljon eikä kaikkea ollut mahdollista toteuttaa. Sivuston laajuutta kartoitettaessa ydinajatuksena oli listata sisällöt, jotka sivustolla olisi pakko olla. Toiseen listaan kirjattiin ylimääräisiä ominaisuuksia ja valittiin niistä muutamia jotka toteutettaisiin. Loppujen toteuttaminen siirrettäisiin tulevaisuuteen ja pohdittaisiin niiden todellista hyötyä.

Kolmas vaihe verkkosivusto projektissa sisältää käytännön toteutuksen. (Verkkografiikka 2003). Tämän vaiheen alkaessa on jo selvillä mitä halutaan tehdä ja miten se aiotaan toteuttaa. Tässä vaiheessa tehdään mm. sivuston koodaus, visuaalinen ilme sivustolle ja koostetaan sisältö. Kaikki kolmannen vaiheen toimet perustuvat edellisessä vaiheessa tehtyihin suunnitelmiin. Kouvolan tyttöpartion tapauksessa toteutusvaiheessa ei tarvittu kuin muutama kokous, joissa tarkastettiin projektin eteneminen ja tar-

kennettiin yksityiskohtia kuten sivuston toimintoja. Garrettin (2003) teorian mukaan tähän vaiheeseen kuuluvat elementit ovat rakenne, luuranko ja pinta.

Kolmas elementti Garrettin (2003, 86-111) mukaan on rakenne. Rakennetta suunniteltaessa tarkoituksena on miettiä, miten kaikki edellisessä vaiheessa listatut palaset saadaan sivustolle järkevänä rakenteena. Rakenteen suunnittelu koostuu kahdesta vaiheesta: informaation jäsentelystä sekä sivuston lopullisen rakenteen suunnittelusta. Tässä vaiheessa ei ole vielä tarkoituksena miettiä sivuston ulkoasua. Rakenteen suunnittelu vaikuttaa sivuston navigaatioon ja sisältöjen sijoitteluun sivustolla. Kouvolan Tyttöpartio ry:n sivuston rakenteessa ongelmakohtana oli, pitääkö yhteystiedot sijoitella samaan paikkaan toimintaryhmien ja kokousaikojen kanssa vai kokonaan omalle sivulle. Ajatuksena oli pitää navigaation linkkien määrä mahdollisimman vähäisenä ja ohjata kävijää useampaa reittiä tärkeimmille sivuille. Tämän vaiheen päättyessä on selvillä, miten sivuston tulisi toimia, mitään ei kuitenkaan ole päätetty tarkasti.

Neljäs elementti Garrettin (2002, 114) teoriassa on luuranko. Tässä vaiheessa päätetään tarkasti sivuston rakenne. Sivuston informaatioarkkitehtuurista tehdään kaavio ja sivuston ulkoasusta tehdään rautalankamalli. Luurankovaiheessa on tarpeellista suunnitella navigaation linkit. Tyttöpartion sivuston suunnittelussa luuranko vaiheessa tehtiin useita toisistaan poikkeavia rautalankamalleja. Lopullinen valinta tehtiin äänestämällä. Informaatioarkkitehtuurin rakentaminen toteutettiin pahvisilla korteilla samoin kuin navigaation suunnittelu. Navigaation, informaatioarkkitehtuurin sekä ulkoasun suunnittelussa pyrittiin selkeyteen ja rauhallisuuteen.

Viides ja viimeinen elementti on pinta. Viimeinen vaihe kattaa graafisen ulkoasun suunnittelun. Tähän vaiheeseen liittyy mm. väriteeman valitseminen ja typografian suunnittelu. Tässä vaiheessa olisi käytännöllistä tehdä tyyliopas sivustolle, jotta huolella tehdyt päätökset eivät unohtuisi. Kouvolan Tyttöpartio ry:n sivustoon ei ole vielä tehty tyyliopasta, kaikki tyyleistä tehdyt päätökset ovat hajallaan paperilapuilla. Kehitystyössä huomasi, että tyylioppaan laatiminen olisi hyödyllistä. Käyttäjälähtöisen suunnittelun jakaminen elementteihin on hyödyllistä kehitystyön johdonmukaisuuden kannalta. Dokumentointi on tässä, kuten kaikessa muussakin websuunnittelussa tärkeää, huolella tehtyjä suunnitelmia on mahdotonta soveltaa käytännössä, jos niitä ei ole dokumentoitu. (Garrett 2003, 142-159.)

Verkkosivun toteutuksen neljännessä vaiheessa tarkoituksena on testata toteutus. Tämä vaihe usein laiminlyödään. Garretin (2003) käyttäjälähtöisen suunnittelun elementit eivät sisällä sivuston testausta, niiden tarkoituksena on ohjata suunnitteluvaihetta. Kouvolan tyttöpartion sivustolla testaus aloitettiin jo varhaisessa vaiheessa, sivustoa testattiin aina kun sen jokin osa valmistui. Oikeat käyttäjät saivat kertoa mielipiteensä sivustosta jo varhaisessa vaiheessa, mikä auttoi poistamaan käytettävyysoongelmia. Testausvaiheessa tehokas keino on seurata tarkistuslistoja jotka perustuvat suunnitteluvaiheen päätöksiin. (Verkkografiikka 2003, 48.)

Viides ja viimeinen vaihe verkkosivuston toteutuksessa sisältää sivuston ylläpidon ja seurannan. Käytännössä tämä tarkoittaa sivuston teknistä ylläpitoa sekä ajantasaisen informaation päivittämistä sivustolle. Sivuston seurannalla tarkoitetaan jatkokehittelyä sekä niiden asioiden korjaamista, jotka jäivät huomaamatta testausvaiheessa. Kouvolan tyttöpartio ry:n kanssa sovimme että päivitysvastuu siirtyy heille asteittain, kun he oppivat päivittämään sivustoa ja saan tehtyä päivittämisestä helpompaa lisäämällä pikinäppäimiä hallintapaneeliin sekä tekemällä kirjallisen päivitysoppaan. (Verkkografiikka 2003, 50)

5.3 Sisällön suunnittelu KTP:n sivustolle

Projektin alussa on turha syöksyä ensimmäisenä suunnittelemaan kiiltävää grafiikkaa ja mahtipontista sivustoa. Hyvin toimivan ja kauniin sivuston takana on aina huolellisesti suunniteltu informaatioarkkitehtuuri. Onnistunut informaatioarkkitehtuuri on käyttäjälle näkymätöntä, huono informaatioarkkitehtuuri näkyy niin että käyttäjä ei löydä etsimäänsä ja joutuu harhailemaan sivustolla. Yleensä websivun toteutuksessa suurimmat ongelmat syntyvät siitä, että yritetään työskennellä liian nopeasti, ja tehdään pohjatyöt huolimattomasti. (Wemmer 2010.)

Informaatioarkkitehtuurin suunnitteluun on useita tapoja. Kouvolan Tyttöpartio ry:n sivustolle informaatioarkkitehtuuri suunniteltiin korttien ja paperille luonnostelun avulla. Tekniikan tarkoituksena on jakaa ensin informaatio osa-alueisiin ja löytää niille sopivat otsikot. Informaation palaset kirjataan ylös erillisille papereille tai pahvisille korteille, ja informaation rakennetta suunnitellaan siirtelemällä palat sopivaan järjestykseen. Samalla merkitään, miten informaation palat liittyvät toisiinsa.

Tämän suunnittelutavan etuna on sen nopeus ja havainnollistavuus. Menetelmä sopii hyvin asiakkaan kanssa suunnitteluun, koska siinä informaation palat ja niiden väliset suhteet ovat helposti hahmotettavassa muodossa. Kokouksessa käytettynä tämä on hyvä tapa saada kaikki mukaan suunnitteluun. Tavan haittana on palasista koostettu ja kasaan teipattu paperisotku, jota on hankala esitellä kenellekään jälkikäteen. On huomattava tehdä tarpeeksi muistiinpanoja suunnitteluvaiheessa, ettei kaavio jää itselle epäselväksi.

Tärkeintä informaatioarkkitehtuurin suunnittelussa on löytää itselleen tehokkain ja selkein tapa suunnitella. Sivukartta diagrammit ja pelkälle paperille luonnostelu ovat myös yleisiä tapoja suunnitella. Sopivaa suunnittelutapaa valitessa kannattaa ottaa huomioon, kuinka paljon haluaa asiakkaan olevan mukana suunnitteluprojektissa. Tässä, kuten muissakin suunnitteluvaiheissa on tärkeintä dokumentoida tarkasti lopullinen suunnitelma, jotta siihen voi palata myöhemmin. (Wemmer 2010.)

5.4 Estetiikka osana käyttökokemusta

Estetiikan suunnittelun tärkeydestä kertoo se, että se on viimeinen suunnitteluvaihe Garretin (2003) mukaan. Graafisen ulkoasun suunnittelu on monimutkainen ja aikaa vievä prosessi. Grafiikan tarkoituksena on tukea haluttua viestiä. Hyvin toimiva sivusto ei viehätä kävijää, jos sen ulkoasu on ruma tai ei vastaa brändiä. (Beaird 2007, 4.)

Graafisen ulkoasun suunnittelu alkaa rautalankamallin suunnittelulla. Mallin tarkoituksena on selvittää mitä elementtejä sivulla on. Jokaisella suunnittelijalla on oma tapansa koostaa malli. Rautalankamallin on selkeästi osoitettava, mitkä osat sivusta on varattu tekstille ja mitkä kuville. Lisäksi se osoittaa navigaation paikan ja kertoo, mitä muita elementtejä sivulla mahdollisesti on.

Rautalankamallin suunnittelu auttaa pitämään sivuston ulkoasun yhtenäisenä, kun jokaisesta sivusta laaditaan paperille malli, voidaan niitä verrata ja tarkistaa että käyttäjän kannalta sivuston ulkoasu säilyy loogisena (kuva 5). Tärkeiden elementtien paikkoja ei tulisi siirrellä, koska käyttäjä etsii niitä samasta paikasta kuin edellisellä sivulla. Rautalankamalli varmistaa myös sen, että jokaisella graafisella elementillä on tarkoitus. Jos jollakin elementillä ei ole selkeää tarkoitusta, tulisi sen poistamista harkita koska ylimääräiset elementit vievät kävijän huomion pois tärkeistä asioista. (Amunwa 2012.)

Kuva 5. Rautalankamalli sivustosta

Graafisten elementtien koolla on merkitystä käyttäjän kannalta, suuret elementit kiinnittävät enemmän huomiota kuin pienet. Tämän takia suunnittelija pitää harkita mille elementeille hän haluaa enemmän huomiota. Elementtien koko vaikuttaa käyttäjän silmissä samalla tavoin kuin tekstin kokoero. Suurempi fontti kiinnittää käyttäjän huomion ensin. Sivuston tärkeimpien asioiden tulisi kiinnittää huomiota eniten, suunnittelijan on tarkoitus johdatella käyttäjää oikeiden asioiden äärelle antamalla niille visuaalisesti enemmän painoarvoa. (Tidwell 2006, 103.)

Graafisten elementtien painoarvon suunnittelun lisäksi on tärkeää suunnitella tarkasti sivuston väriteema. Väriteeman avulla voidaan vaikuttaa siihen millainen tunnelma sivustolla on. Värien suunnittelussa on tärkeää tuntee väriteoriaa, on tiedettävä, millaisia tuntemuksia mikäkin väri ihmisissä herättää ja mihin asioihin tietty väri assosioidaan helpoiten. Väärän värin valitseminen saattaa aiheuttaa ristiriidan käyttäjän tuntemuksissa.

Kouvolan Tyttöpartio ry:n verkkosivuston väriteemaa suunniteltaessa mietittiin ensin tunnelmaa joka sivustolle halutaan. Tunnelmaksi valikoitui jännittävä metsäretki. Seuraavana mietittiin millaisia ajatuksia yhdistyksestä ja partiosta haluttaisiin viestittää. Lopputuloksena oli, että lippukunta halusi antaa luotettavan, rehellisen ja luonnonläheisen kuvan itsestään. Näiden sanojen perusteella alettiin suunnitella väriteemaa.

Sininen väri yhdistetään rauhallisuuteen ja vastuuseen sekä voimaan ja luotettavuuteen. Sininen valikoitui sivustolle, koska se on Kouvolan Tyttöpartio ry:n väri. Toinen sivuston pääväri on vaaleanharmaa. Harmaa yhdistetään yleensä muodollisuuteen ja ammattimaisuuteen. Harmaalla värillä haluttiin tasapainottaa sivustoa, sen tarkoituksena on antaa luotettava ja osaava kuva historiallisesta partiolippukunnasta. (Professional Web Design 2011, 85.)

Verkkosivustoilla on yleensä käytössä keskimäärin viisi väriä tai vähemmän. Sivuston väriteeman ei tulisi olla liian kirjava, jotta se on käyttäjän silmää miellyttävä. Värien valitsemisessa on tärkeää säilyttää kohtuus ja pysyä halutussa teemassa. Yleensä sivustolla on yksi tai kaksi pääväriä ja loput ovat tehostevärejä. (Professional Web Design. 2011, 102.) Kouvolan Tyttöpartio ry:n sivustolla on käytössä sinisen ja vaalean harmaan lisäksi mustaa, valkoista ja tummanharmaata. Nämä värit ovat käytössä tekstissä ja sivustoa jakavissa elementeissä kuten poikkiviivassa, joka erottaa navigaation sivuston muusta sisällöstä.

6 SIVUSTON TOTEUTUS

6.1 Valmiin teeman pohjaksi ottaminen

Sivusto toteutettiin WordPress-sisällönhallintajärjestelmään. Kehitys tehtiin valmista teemaa muokkaamalla. Työssäni yritin välttää teknisiä hankaluuksia käyttämällä lisäosia ja pitämällä kehitystyön mahdollisimman visuaalisena. Koskin koodiin vain silloin, kun oli tarve eli teeman olemassa olevia ominaisuuksia muokatessani. Kehitystyössä ensin päätin, mitä sivustolle tarvitaan ja miltä sen tulee visuaalisesti näyttää sekä miten sen on tarkoitus toimia. Vasta kun nämä asiat olivat selvillä, siirryin tekniseen toteutukseen. Hyvä suunnittelutyö nopeutti teknistä toteutusta, koska pystyin suoraan syventymään siihen, miten haluamani asia toteutetaan. WordPressin Codex-kirjasto oli korvaamaton apu teeman muokkaamisessa. Hyödyllinen työkalu oli myös Firefox-selaimen inspect element -toiminto.

WordPress kehitystyön tapaa valitessa alla oleva taulukko helpottaa valintaa, se ohjaa valitsemaan projektin kannalta tärkeimmät arvot (taulukko 1). Kouvolan Tyttöpartio ry:n projektissa tärkeimpiä arvoja olivat nopeus ja halpuus. Siksi kehityksen pohjalle valikoitui valmis teema. Taulukosta käy ilmi myös, ettei tämä ole paras ratkaisu jatkokehityksen kannalta. Alkuperäisen teeman ”hakkeroinen” sijaan kannattaisi ehdot-

tomasti valita hieman enemmän aikaa vievä lapsiteeman rakentaminen, sen kehittäminen jatkossa on helpompaa ja teeman päivittäminen ei tuhoa tehtyjä muutoksia. (McCullin, R. 2013.)

Taulukko 1. WordPress sivuston kehittämisen vaihtoehdot ja niiden ominaisuudet (McCullin 2013)

Approach	Time	Cost	Capability	Future-proofing	Repetition
Build from scratch	High	Low	High	Low	Low
Hack existing theme	Low	Low	Medium	Low	Low
Use theme customizer	Low	Low	Low	Low	Low
Create child theme based on existing parent	Medium	Low	Medium	High	High
Create parent theme	High	Low	High	High	High
Theme framework (free)	Medium	Low	Medium	High	High
Theme framework (premium)	Medium	High	Low to medium	High	High

Valmista teemaa kannattaa käyttää oman kehitystyön pohjana, jos vasta aloittelee WordPressin käyttöä. Paras tapa alkaa kehittää teemaa toisesta teemasta on käyttää lapsiteemaa. Lapsiteema ottaa toiminnallisuutensa alkuperäisestä teemasta. Lapsiteemaa käytettäessä alkuperäisen teeman päivittäminen ei hävitä tehtyjä muutoksia. (Hedegren 2010, 104-107.) Työssäni en käyttänyt lapsiteemaa vaan muokkasin suoraan alkuperäistä teemaa. Jos teemaan tulee tarjolle päivitys, jonka haluan asentaa, joudun ensin tekemään lapsiteeman muutoksistani tai aloittamaan kehittämisen alusta. Lapsiteeman käyttöönotto on helppoa. Yksinkertaisimmillaan lapsiteema sisältää vain CSS-tiedoston. WordPress tarkastaa aina ensin lapsiteeman kansion ja käyttää sen tarjolla olevia tiedostoja. Muuten se tekee kaikki alkuperäisen teeman tiedostojen perusteella. Lapsiteeman tiedostoilla voidaan kumota alkuperäisen teeman ominaisuuksia.

Sivuston pohjana toimii Elegant Themesin julkaisema Chameleon. Valitsin kyseisen teeman, koska se soveltui suunnittelemani sivuston ulkoasuun. Chameleon-teema

sisältää paljon valmiiksi teemaan rakennettuja ominaisuuksia, kuten tekstieditorin lisätoimintoja. Osa lisäominaisuuksista osoittautui hyödyllisiksi ja säästi aikaa, koska en joutunut koodaamaan kyseisiä ominaisuuksia teemaan itse. Lähinnä hyödyllisiksi osoittautuivat hallintapaneelin lisäykset. Teemaa joutui muokkaamaan visuaalisesti ja poistamaan toimintoja kuten teeman käyttämän fonttienhallinnan. Monimutkaisen teeman pohjana käyttäminen aiheutti sen, että välillä oikean kohdan löytäminen koodista oli hankalaa.

Teeman muokkaaminen tapahtui suurimmaksi osaksi muokkaamalla CSS-tiedostoa, poistamalla ominaisuuksia functions.php-tiedostosta, ja muokkaamalla template-tiedostoja. Tällä tavalla alkuperäisestä teemasta sai säilytettyä kaikki hyödylliset ominaisuudet, ja poistettua tarpeettomat. Valmiin teeman päälle oman sivuston kehittäminen oli opettavaista. Jouduin tutustumaan koodiin tarkemmin ja perehtymään siihen miten WordPress-teemat rakentuvat ja kuinka WordPress käsittelee koodia. Valmiin teeman ”hakeroiminen” on tehokas tapa oppia WordPressin ominaisuuksia. Valmiin teeman muokkaaminen antoi vapauden keskittyä tietoisesti, joko visuaaliseen puoleen tai syventyä teknisiin ominaisuuksiin. Se auttoi minua kehittämään teknisesti toimivaa ja samalla käyttäjäystävällistä sivustoa.

6.2 Lisäosat

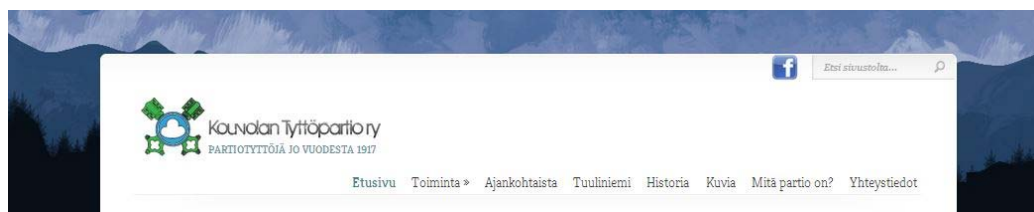
Työssäni pyrin pitämään lisäosien määrän minimissä. Käytin lisäosia saavuttaakseni käyttäjäystävällisen sivuston myös päivittäjän näkökulmasta. Yhdistyksen jäsenten olisi mahdotonta päivittää esimerkiksi etusivun vaihtuvaa kuvaa, jos se ei olisi lisätty sivustolle lisäosalla. Lisäosien käyttö mahdollisti myös sivuston nopean kehittämisen ja aikataulussa pysymisen.

Kouvolan Tyttöpartio ry:n sivustolla on käytössä 3 lisäosaa. Meteor Slides, Simple Lightbox ja Contact Form 7. Neljänneksi lisäosaksi sivustolle on tulossa Google Fonts fonttien hallinta. Meteor Slides-lisäosa mahdollistaa responsiivisen kuvaesityksen lisäämisen sivulle. Kuvaesityksen lisäämiseen sivustolle löytyy useita eri lisäosia, Meteor Slides valikoitui sivustolle responsiivisuutensa ansioista. Simple Lightbox lisäosa pakottaa kaikki sivustolle lisättävät kuvat aukeamaan automaattisesti sivuston päällä ja himmentää taustan kuvien katselun ajaksi. Simple Lightbox oli sopiva lisäosa lightbox ominaisuuden saamiseksi sivustolle, koska se ei vaadi päivittäjältä lisätoimia kuvien suhteen. Lisätty kuva toimii automaattisesti oikein. Contact Form 7 on yksi te-

hokkaimmista keinoista saada kaavake toimimaan oikein WordPress sivustolla. Se on helppokäyttöinen, ja sillä voi luoda useita kaavakkeita samalle sivustolle. Contact Form 7 sopi tarkoitukseen, koska partiolaiset osaisivat luoda, sillä itse tarvittavia kaavakkeita tapahtumia varten. Contact Form 7-lisäosan hallintapaneeli on yksinkertainen ja selkeä.

Chameleon teemassa on alun perin käytössä Cufon-fonttienhallinta. Siihen fonttien lisääminen ei ole yhtä yksinkertaista kun Google Fonts-lisäosalla. Yhdistys toivoi, että voisi itse muuttaa sivuston fontteja esimerkiksi vuodenajan mukaan. Vaikka tema antaa mahdollisuuden Cufon-paneelin näkymiseen sivustoa katsellessa, eivät yhdistyksen jäsenet osaa lisätä siihen uusia fontteja. Cufonin ollessa käytössä heillä on vain rajoitettua fontteja käytettävissä. WP Google Fonts-lisäosa sen sijaan tarjoaa erillisen hallintapaneelin ja fonttien vaihtamisen lennossa.

6.3 Sivuston esittely

Kuva 7. Sivuston yläosa

Vasemmalla sivuston yläkulmassa on yhdistyksen logo. Oikeassa yläkulmassa on Facebook ikoni jota klikkaamalla pääsee suoraan yhdistyksen Facebook-ryhmän sivulle. Facebook-linkki on sijoitettu näkyvälle paikalle, koska iso osa yhdistyksen verkkoviestinnästä tapahtuu Facebookin kautta. Facebook-sivu antaa myös paremman kuvan yhdistyksen aktiivisuudesta kuin perinteinen verkkosivusto. Oikeaan yläkulmaan on sijoitettu myös etsi-toiminto. Se sijaitsee perinteisessä paikassa, jotta sen löytäminen ei ole haasteellista käyttäjälle (kuva 7). Yläosio päättyy navigaatioon, joka koostuu kahdeksasta linkistä ja yhdestä alalinkistä.

Kaikki pääsivut sivut noudattavat yhtenäistä asettelua: sivun sisältöalueen yläosassa on kuva ja sen alapuolella varsinainen sivun sisältö. Tästä kaavasta poikkeavat yhteystiedot sivu ja liittymislomake sivu. Näillä kahdella sivulla ei ole tarvetta yläkuvalle, koska niiden ei ole tarkoitus viihdyttää käyttäjää. Näille kahdelle sivulle käyttäjä menee tarkoituksenaan joko liittyä mukaan toimintaan tai ottaa yhteyttä yhdistykseen, eli

muut sivut ovat onnistuneet vakuuttamaan käyttäjän ja luomaan tarpeen yhteydenotosta tai yhdistykseen liittymisestä. Sisältöalueen alapuolella ei ole informaatiota.

Kuva 8. Etusivun kolme kuvallista linkkiä ja kuvaesitys.

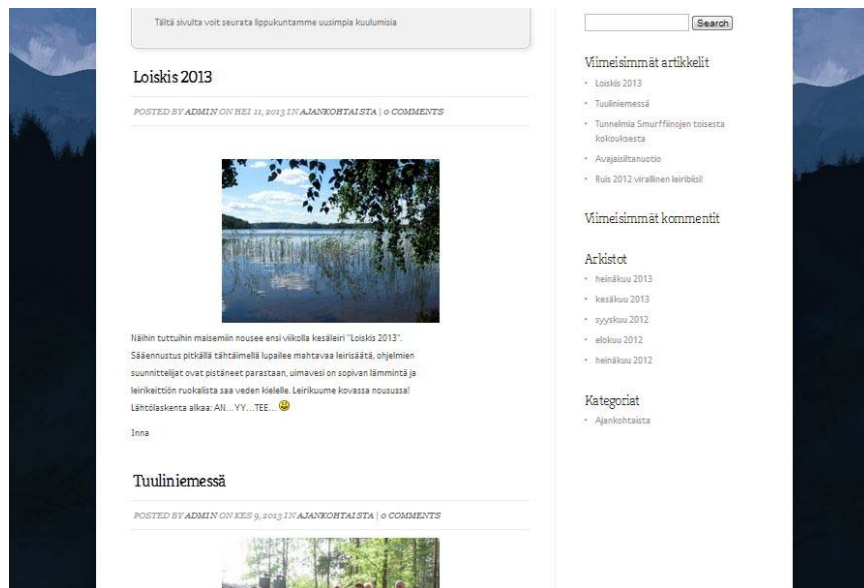
Käyttäjän johdattaminen sivustolle alkaa kolmesta kuvallisesta linkistä joiden tarkoitus on antaa käyttäjälle mahdollisia reittejä sivuston tutkimiseen (kuva 8). Linkeissä on käytetty kuvia, jotta ne kiinnittävät huomiota, lisäksi kaikissa kuvissa on ihmisiä, koska tutkimuksen mukaan käyttäjä kiinnostuu enemmän kuvista, joissa on ihmiskasvoja. (Breeze 2009) Ajatuksena on tarjota käyttäjälle sivuja joista hän olisi mahdollisesti kiinnostunut.

Etusivun tarkoituksena on kiinnittää käyttäjän huomio hänen tullessaan sivustolle. Etusivulla yläosan kuva on vaihtuva, jotta sivusto vaikuttaisi kiinnostavammalle. Yläkuvan ja kuvalinkkien alapuolella on lyhyt kuvaus yhdistyksestä ja tulevat tapahtumat. Etusivun kuvien ja tekstien on tarkoitus kertoa käyttäjälle, mikä yhdistys on kyseessä ja millaista toimintaa he tarjoavat. Kuvat on valittu sen perusteella että ne loisivat mielikuvan iloisesta yhdessä tekemisestä ja loisivat lämmintä tunnelmaa. Tulevista tapahtumista käyttäjän on heti helppo päätellä, millaista toimintaa yhdistyksessä on ja kuinka aktiivisia toimijoita he ovat. Lyhyt yhdistyksen esittely ja "Partiolytöjät jo vuodesta 1917!" -teksti antavat yhdistyksestä luotettavan mielikuvan.

Kuva 9. Ryhmät ikäkausittain Toiminta-sivulla

Toiminta Sivulta löytyy tietoa yhdistyksen toiminnasta. Alussa kerrotaan, että toiminnan tärkein osa ovat ryhmien viikottaiset kokoukset. Esittelytekstin alapuolella luetellaan toimivat ryhmät ikäkausittain. Jako ikäkausiin helpottaa käyttäjää hahmottamaan lippukunnan toimintaa ja etsimään mahdollisesti sopivaa ryhmää. Ryhmien alapuolella on listattu yhdistyksen johtajisto. Toiminnan esitleminen ryhminä ja johtajiston listaaminen nimiltä antaa yhdistyksestä organisoidun kuvan käyttäjälle (kuva 9).

Kuva 10. Ajankohtaista sivu, yhdistyksen blogi

Ajankohtaista sivulla on yhdistyksen blogi. Sinne kirjoitetaan esimerkiksi leirien ja retkien tapahtumia. Blogin pääasiallinen tarkoitus on esitellä toimintaa partiolaisten vanhemmille. Monikaan vanhempi ei seuraa toimintaa Facebook-ryhmässä. Toinen

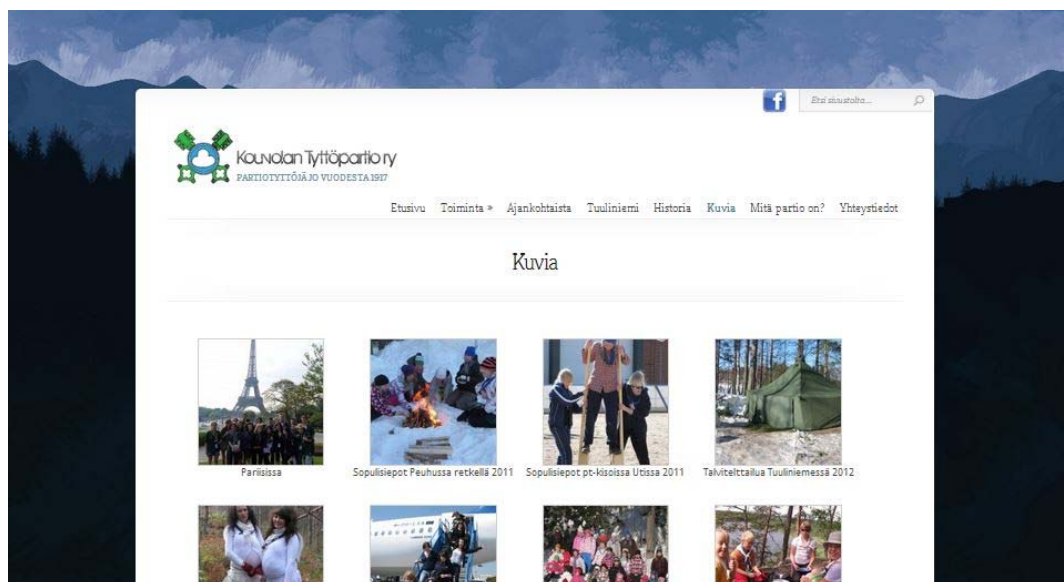
blogin kohderyhmä pääasiallisista kohderyhmistä on sivustolle tullut vierailija joka ei tunne yhdistyksen toimintaa ollenkaan (kuva 10).

Tuuliniemi-sivu esittelee yhdistyksen leiripaikan sijaitsevan Tuuliniemen. Tuuliniemelle haluttiin oma sivu, koska se on historiallinen leiripaikka. Partion äitihahmo Lady Baden-Powell on vierailut Tuuliniemessä ja hänen tervehdyksensä löytyy edelleen Tuuliniemen päiväkirjoista. Vanhoille ja uusille partiolaisille rakas leiripaikka ansaitsi oman sivun yhdistyksen jäsenten mielestä. Tuuliniemestä kertovan sivun lukeminen entiselle Tyttöpartion jäsenelle on muistoihin vetoava kokemus.

Kuva 11. Kouvolan Tyttöpartio ry:n historia -sivun kuvat

Historia sivu kertoo Kouvolan Tyttöpartio ry:n pitkästä historiasta. Sivun yläosassa olevat kuvat ovat vuosilta 1957 ja 1940 (kuva 11). Kuvilla on haettu aitoa historian tuntua. Kuvien alapuolella oleva sisältö jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäinen tekstiosio kertoo Kouvolan Tyttöpartio ry:n perustamisesta vuonna 1917. Toisessa osiossa luetellaan Tyttöpartion lippukunnanjohtajat perustamisesta nykyhetkeen. Viimeinen osio on ote Tyttöpartion historiasta kertovasta teoksesta Kouvolan Tyttöpartio 1917-1967. Se on tarina retkestä vuonna 1930 Kalalammelle, tarina on peräisin alkuperäisestä päiväkirjasta. Tarinan tarkoituksena on herättää lukijassa tunteita ja kuvata aidoisti partiotoimintaa, sekä samalla osoittaa, että partiotoiminta on säilynyt samankaltaisena alkuaajoista lähtien. Tarina on tehokas keino välittää tunteita käyttäjälle ja syventää käyttökokemusta. Oikein valittu tarina avaa vastaanottajalle uudenlaisen näkökulman ja auttaa monesti muistamaan halutut asiat.

Kuva 12. Kuvat-sivun kuvagalleria

Kuvia sivulla on kuvagalleria. Kuvilla on kuvatekstit jotta käyttäjä näkee kuvaa avaamatta mistä kuva on otettu (kuva 12). Kaikki kuvat aukeavat Lightboxiin. Gallerian päivittäminen on tehty yhdistykselle helpoksi. Kuvia voi raahata lisää galleriaan ja kirjoittaa niille kuvatekstin. Tämän jälkeen automatisoitu Lightbox pitää huolen siitä, että kaikki kuvat toimivat samalla tavalla.

Mitä partio on? -sivu kertoo partion kasvatustavoitteista ja partiotoiminnasta. Sivun tarkoituksena on kertoa vanhemmille partiosta harrastuksena. Sivun avulla vanhempiä ymmärtämään lapsensa harrastusta syvemmin. Lippukunnan sivulla kasvatustavoitteiden ja partion ohjeiden esittäminen kertoo käyttäjälle siitä, että Kouvolan Tyttöpartio ry noudattaa toiminnassaan kansainvälistä partion toimintamallia.

Yhteystiedot sivu sisältää yhdistyksen tärkeimmät yhteystiedot. Sieltä löytyvät lippukunnan puhelinnumero ja lippukunnanjohtajan sekä apulaislippukunnanjohtajan yhteystiedot. Samat tiedot löytyvät toiminta-sivulta, mutta yhdistyksen jäsenet toivoivat erillisen yhteystiedot sivun lisäämistä jälkikäteen. Liity mukaan -sivulta löytyy liittymislomake jolla voi liittyä lippukunnan jäseneksi. Lomakkeen yläpuolella on yhdistyksen sähköpostiosoite, jotta käyttäjä voi kysyä vielä lisätietoja ennen liittymistä tai ottaa yhteyttä, jos liittymislomake ei toimi.

7 PÄÄTELMÄT

Projekti oli haastava, koska siinä piti ottaa huomioon monia asioita käyttäjälähtöisestä suunnittelusta tekniseen toteutukseen. Sivusto on mielestäni onnistunut, ja projekti on edelleen kehityksen alla. Sivustolle suunnitellaan uusia toimintoja sen mukaan, millaista palautetta käyttäjiltä saadaan. On toivottu mm. kansioittain olevaa valokuvagalleriaa, että olisi helpompi järjestellä eri tapahtumista otettuja kuvia.

Koin, että omasta partiojohtajataustastani oli erittäin paljon apua projektissa. Puhuimme suunnittelupalaverissa samaa kieltä, ja esimerkiksi ulkoasun suunnittelu oli helppoa kun lippukunta kertoi väritoiveensa ja sanoi, että sivuston pitää olla partion ja erityisesti Kouvolan Tyttöpartion näköinen. Partiotaustastani oli hyötyä myös informaatioarkkitehtuurin suunnittelussa. Partiolaisten käyttämät käsitteet kuten "sudenpentu" tai "tarpojat" olivat tuttuja, ja se auttoi informaation jaottelussa sivustolle.

Vastaavanlaisen sivuston suunnittelussa tulisi ottaa huomioon suunnitteluvaiheen tärkeys ja dokumentoida suunnitellut asiat huolellisesti. Tärkeää on myös miettiä, miten tekee sivuston teknisen toteutuksen, aloittaako koodaamisen alusta vai käyttääkö valmiita teemaa. Sivuston suunnittelussa tulisi muistaa ottaa asiakas mukaan suunnittelu-prosessiin ja antaa asiakkaan toimia aktiivisesti. Näin tulee otettua huomioon asiakkaan näkemykset ja jo suunnitteluvaiheessa ja asiakas sekä suunnittelija toimivat yhteistyössä. Asiakas tuntee, että hänen mielipiteitään kuunnellaan ja suunnittelija ymmärtää, mitä asiakas tarkalleen ottaen haluaa. Suunnitteluprosessista tulee myös mielenkiintoisempi suunnittelijan kannalta, kun hän pääsee tutustumaan lähemmin asiakkaan toimintaan.

Sivustosta on saatu erittäin positiivista palautetta. Sidosryhmien edustajat kuten partiolaisten perheenjäsenet ja muiden lippukuntien jäsenet ovat kehuneet sivuston käytökelpoisuutta. Heidän mielestään sivusto on auttanut aikataulujen suunnittelussa ja parantanut informaationkulkua partiojohtajilta vanhemmille. Suosituimpia ominaisuuksia sivustolla ovat olleet blogi, kuvagalleria ja tulostettavat ilmoittautumislomakkeet. Tapahtumakalenteria on seurattu ja päivitetty aktiivisesti.

Jatkossa haluaisin parannella sivuston teknisiä ominaisuuksia, kuten muokata teemaa enemmän ja parantaa päivitettävyyttä entisestään. Lapsiteeman asennus tulee pian ajankohtaiseksi, kun vanhaan teemaan tulee tarjolle päivitys. Tarkoituksena on myös

kirjoittaa jonkinlainen päivitysopas ja opettaa useammalle ihmiselle sivuston päivitystä. Toivoisin että Tyttöpartio päivittäisi useammin blogia. He ovat todella aktiivisia Facebook-ryhmässään, mutta eivät julkaise päivityksiään blogissa.

Projektin aikana opin dokumentoimaan tarkemmin tehdyt suunnitelmat ja laatimaan tarkempia aikatauluja. WordPress taitoni paranivat huomattavasti, ja koen ammatillisten valmiuksieni parantuneen. WordPress oli minulle projektin alkaessa hyvinkin vieras työkalu ja jouduin perehtymään sen käyttöön. Osaan nyt ottaa huomioon WordPress-sivuston kehityksessä monia asioita, kuten teeman muokkaamisen lähtökohdat ja koodin säilyttämisen mahdollisimman selkeänä ja puhtaana. Projekti opetti myös uusia ryhmätyötapoja joilla saa otettua asiakkaan mukaan suunnittelutyöhön aktiivisena toimijana. Lopputuloksena saatiin aikaan käyttäjälähtöisesti suunniteltu responsiivinen verkkosivusto, jota on helppo päivittää.

LÄHTEET

- Amunwa, J. 2012. Tips For A Finely Crafted Website. Saatavissa: <http://uxdesign.smashingmagazine.com/2012/07/04/tips-finely-crafted-website/> [viitattu 15.10.2013].
- Beaird, J. 2007. The Principles of Beautiful Web Design. Victoria: SitePoint Pty. Ltd.
- Breeze, J. 2009. You look where they look. Saatavissa: <http://usableworld.com.au/2009/03/16/you-look-where-they-look/> [viitattu 3.11.2013].
- Garrett, J. 2003. The Elements of User Experience, User-centered Design for the Web. Berkeley: Pearson Education.
- Hedegren, T. D. 2010. Smashing WordPress. West Sussex: John Wiley & Sons, Ltd.
- Jussila, M. & Leino A. 1999. Verkkoviestinnän käsikirja. Hämeenlinna: Karisto Oy.
- Kauhanen-Simanainen A. & Simanainen A. 2003. Informaatioarkkitehtuuri. Helsinki: Edita Prima Oy.
- McCollin, R. 2013. A Guide To The Options For WordPress Theme Development. Saatavissa: <http://wp.smashingmagazine.com/2013/03/13/guide-wordpress-theme-options/> [viitattu 17.10.2013].
- Mehta, N. 2009. Choosing an Open Source CMS: Beginner's Guide. Birmingham: Packt Publishing Ltd.
- Morville P. & Rosenfeld L. 2006. Information Architecture. Sebastopol: O'Reilly Media, Inc.
- Nielsen, J. 1993. Usability Engineering. San Diego: Academic Press.
- Professional Web Design. 2011. Ed. Jodi Jensen. Freiburg: Smashing Media GmbH.
- Saffer, D. 2010. Designing for Interaction. Berkeley: New Riders.

Smashing Magazine 2009. 10 Useful Usability Findings and Guidelines.

Saatavissa: <http://uxdesign.smashingmagazine.com/2009/09/24/10-useful-usability-findings-and-guidelines/> [viitattu: 23.10.2013].

Smashing WordPress Themes. 2011. Ed. Jodi Jensen. West Sussex: John Wiley & Sons, Ltd.

Tidwell, J. 2006. Designing Interfaces. Sebastopol: O'Reilly Media, Inc.

Tolvanen, P. 2013. WordPress asettaa julkaisujärjestelmien perustandardin.

Saatavissa: <http://vierityspalkki.fi/2013/04/25/wordpress-asettaa-julkaisujarjestelmien-perustandardin/> [viitattu: 1.11.2013].

User Experience Professionals Association. What is User-Centered Design?

Saatavissa: http://www.usabilityprofessionals.org/usability_resources/about_usability/what_is_ucd.html [viitattu: 11.10.2013].

Verkkografiikka. 2003. Toim. Anja Hatva. Helsinki: Edita Prima Oy.

Verkkoviestintäkirja. 2006. Toim. Aula P, Matikainen J, ja Villi M. Helsinki: Yliopistopaino.

Wemmer K. 2010. Starting Out Organized: Website Content Planning The Right Way.

Saatavissa: <http://www.smashingmagazine.com/2010/03/17/starting-out-organized-website-content-planning-the-right-way/> [viitattu 14.10.2013].

WordPress Codex. 2013. WordPress Features. Saatavissa:

http://codex.wordpress.org/WordPress_Features [viitattu 21.10.2013].